

Sygn. akt I CSK 146/06

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski

w sprawie z powództwa P.J.

przeciwko P. S.A.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lipca 2006 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 17 listopada 2005 r., sygn. akt [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 1996 r. Sąd Wojewódzki w W. zwolnił powódkę w całości od kosztów sądowych.

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2005 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 sierpnia 2004 r. uwzględniającego częściowo powództwo.

W dniu 18 marca 2006 r. powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. Skarga nie została opłacona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawową zasadą prawa międzyczasowego w dziedzinie procesu cywilnego jest zasada bezpośredniego działania ustawy nowej. Zasada ta wyrażona została w art. XV § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 297 ze zm.). Przyjąć należy, że wskazana zasada ma znaczenie ogólne w prawie procesowym cywilnym (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. – zasadę prawną, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2003 r., IV CKN 310/01, niepubl.) i znajduje ona również zastosowanie w odniesieniu do przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mających charakter przepisów prawa procesowego.

Istotny wyjątek od zasady bezpośredniego działania ustawy nowej przewidziany został w art. 149 ust. 1 powołanej ustawy. Przepis ten stanowi, że w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych. W niniejszej sprawie wejście w życie ustawy nastąpiło po doręczeniu powódce odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, a zatem już po zakończeniu – i to prawomocnym - postępowania przed sądem drugiej instancji. Wniesienie skargi kasacyjnej miało natomiast miejsce w czasie obowiązywania nowej ustawy o kosztach sądowych. Wniesienie skargi kasacyjnej

inicjuje postępowanie przed Sądem Najwyższym i – mimo że jest czynnością podejmowaną przed sądem drugiej instancji – stanowi co do zasady pierwszą czynność postępowania kasacyjnego. Skoro zatem powódka wniosła skargę kasacyjną po wejściu w życie nowej ustawy, zastosowanie znajdowały jej przepisy, zgodnie z zasadą bezpośredniego działania ustawy nowej.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 1996 r. Sąd Wojewódzki w W. zwolnił powódkę w całości od kosztów sądowych. Zwolnienie to obejmowało również skargę kasacyjną wniesioną przez powódkę dnia 18 marca 2006 r.

W myśl art. 14 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę podstawową pobiera się od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 2, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wśród pism wymienionych w art. 3 ust. 2 powołanej ustawy mieści się skarga kasacyjna. W konsekwencji uznać należy, że opłatę podstawową obowiązana jest uiścić strona wnosząca skargę kasacyjną, jeżeli została przez sąd zwolniona od kosztów sądowych całkowicie lub częściowo – w zakresie obejmującym dokonanie tej czynności. W takim właśnie zakresie od kosztów sądowych zwolniona był powódka, co skutkowało istnieniem po jej stronie obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej od skargi kasacyjnej.

Skutki nie uiszczenia opłat od środków odwoławczych i środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników określa obecnie art. 130² § 3 k.p.c. Przepis ten stanowi, że sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Uznać należy, że pojęcie opłaty w wysokości stałej obejmuje nie tylko opłatę stałą w rozumieniu nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ale również opłatę podstawową. Po pierwsze bowiem, wysokość opłaty podstawowej jest stała, gdyż wynosi 30 zł (art. 14 ust. 3 powołanej ustawy). Po

drugie, sformułowanie „opłata w wysokości stałej” różni się istotnie od używanego w ustawie o kosztach pojęcia „opłata stała”, co wskazuje na zamiar ustawodawcy nadania tym określeniom innego znaczenia. Po trzecie wreszcie, nie ma podstaw do przyjęcia, że wolą ustawodawcy było wyłączenie sankcji przewidzianej w art. 130² § 3 k.p.c. w stosunku do stron zwolnionych przez sąd od kosztów sądowych i reprezentowanych przez profesjonalnego pełnomocnika. W konsekwencji, wniesienie skargi kasacyjnej bez uiszczenia opłaty podstawowej przez adwokata, reprezentującego skarżącą zwolnioną od kosztów sądowych w zakresie obejmującym dokonanie tej czynności, skutkuje odrzuceniem skargi. Stanowisko takie zajął również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 maja 2006 r., I CZ 23/06 (niepubl.).

Z podanych względów, na podstawie art. 130² § 3 w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną.